

2008-09-19

Jordbruksdepartementet

EUI-sekretariatet

Kommenterad dagordning inför Jordbruks- och fiskerådet den 29-30 september 2008

3. Förslag till rådets förordning om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och (EG) 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter i samband med distribution av livsmedel till de fattigaste i gemenskapen

- Föredragning

Dokumentbeteckning

Arbetsdokument från kommissionen om konsekvensanalysen och analysbilagorna

Rättslig grund

Artikel 37 i Fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att yttrande från Europaparlamentet inhämtats.

Bakgrund

EU har sedan tjugo år tillbaka ett årligt program som förmedlar mat till behövande inom unionen. Programmet startades på begäran av välgörenhetsorganisationer vid en tidpunkt då det fanns stora lageröverskott. Situationen har på tjugo år förändrats i och med utvidgningen och en förändrad jordbrukspolitik. Interventionslagren är i princip tömda (förutom för socker vars intervention avskaffas 2010). Prognoser tyder inte på att det kommer att byggas upp några lager inom en överskådlig framtid. Regelverket har förändrats så att intervention för flera produkter helt har avskaffats eller återgått till att fungera som ett säkerhetsnät vid markanta prisfall. Kommissionen föreslår därmed att från och med 2010 införa ett permanent treårigt livsmedelsbistånd inom EU. Det ska fortfarande vara frivilligt för länderna att delta och Sverige har hittills inte deltagit. Inte heller Danmark, Tyskland, Nederländerna, Storbritannien, Österrike, Cypern, Tjeckien, Slovakien deltar i programmet. Huvuddelen av budgeten (57 %) fördelas 2008 mellan

Italien, Frankrike och Spanien. De nya medlemsstaterna utnyttjar 2008 32 % av budgeten

Marknadsuppköp får göras i de fall råvaror ej finns i interventionslager. Syftet är bland annat att inspirera till, skapa synergieffekter och komplettera nationella åtgärder inom detta område. Historiskt har programmet kostat mellan 100 till 300 miljoner euro per år, medan kommissionen menar att det finns behov för ett program på upp till 1600 miljoner euro per år, beroende på hur man beräknar behovet. Det saknas en budget för kommissionens förslag eftersom den ska behovsanpassas.

Se bilaga 1.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att detta är en socialpolitisk fråga och inte en jordbrukspolitisk fråga. Regeringen är kritisk till kommissionens förslag. Det har länge varit den svenska regeringens uppfattning att avsättningsfrämjande stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken ska avskaffas. Kampen mot fattigdom och utslagning i samhället bör ske inom de ekonomiska och sociala områdena samt vara varje medlemslands ansvar enligt subsidiaritetsprincipen.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden.

4. Förslag till rådets förordning om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden") i syfte att upprätta ett program för frukt i skolan

- offentlig debatt

Dokumentbeteckning

11380/08 AGRIORG 66 AGRIFIN 48 + ADD 1 + ADD 2

Artikel 36 och 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att yttrande från Europaparlamentet inhämtats.

Bakgrund

Kommissionen publicerade den 8 juli 2008 ett förslag till att införa ett skolfruktsprogram för gratisutdelning av vissa produkter från sektorerna frukt och grönsaker, bearbetade produkter samt bananer till skolelever i åldrarna 6-10 år. Målsättningen med programmet är att öka konsumtionen av frukt och grönsaker och på så sätt främja goda

matvanor hos barn. Det finns även ett avsättningsfrämjande motiv bakom förslaget. Gemenskapsstödet är satt till 90 miljoner euro/läsår och får inte överstiga 50 procent, respektive 75 procent för konvergensregionerna.

Se bilaga 2.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige anser att det av folkhälsoskäl är viktigt att öka konsumtionen av frukt och grönsaker. Sverige är dock kritisk till avsättningsfrämjande stöd på EU-nivå, vilket är ett av motiven med programmet. En eliminering av nuvarande prishöjande åtgärder i dagens regelverk är ett alternativ som Sverige förordar för att öka konsumtionen av frukt och grönt. Lägre tullar och en bättre fungerande inre marknad med lägre prisuppehållande stöd till producentorganisationerna förefaller även mer effektivt i ett längre perspektiv.

Sverige konstaterar att budgetkostnaden på 91,3 miljoner euro läggs vid sidan av ordinarie budget för frukt och grönsaker men inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Ambitionen att reformer ska vara budgetneutrala uppfylls därmed inte.

Sverige anser vidare att denna fråga är en nationell angelägenhet enligt subsidiaritetsprincipen.

Sverige är kritisk till att förslaget gäller bearbetade produkter som innehåller t.ex. socker eller sötningsmedel och att kringkostnader för t.ex. transport och logistik täcks i skolfruktsprogrammet.

EU-nämnden

Frågan var föremål för samråd med EU-nämnden den 4 juli 2008 inför jordbruks- och fiskerådet den 15 juli 2008.

5. Hälsokontroll

- Förslag till rådets förordning om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare
- Förslag till rådets förordning om ändring av den gemensamma jordbrukspolitiken genom ändring av förordningarna (EG) nr 320/2006, (EG) nr 1234/2007, (EG) nr 3/2008 och (EG) nr .../2008
- Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)
- Förslag till rådets beslut om ändring av beslut 2006/144/EG om gemenskapens strategiska riktlinjer för landsbygdsutvecklingen (programperiod 2007–2013) (R)

- Diskussion

Dokumentbeteckning

9656/08 AGRI 146 AGRIORG 48 AGRISTR 11 AGRIFIN 31

Rättslig grund

- Förslaget till ny förordning som ersätter förordning (EG) nr 1782/2003: Artiklarna 36, 37 och 299.2 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande.
- Förslaget till ändring av förordning (EG) nr 1234/2007 och förslaget till ändring av förordning (EG) nr 1698/2005: Artiklarna 36 och 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande.
- Förslaget till ändring av beslut 2006/144/EG: Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) 59, särskilt artiklarna 9 och 10. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande.

Bakgrund

Kommissionen offentliggjorde den 20 maj 2008 förslag till rättsakter inom ramen för översynen av 2003 års reform av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP), även kallad "hälsokontrollen". Förslagen överensstämmer i stora drag med den handlingslinje som drogs upp i kommissionens meddelande av den 20 november 2007. De regelverk som berörs omfattar förordningarna om direktstöd, den samlade marknadsordningen och landsbygdsutveckling. Förslagen har diskuterats vid jordbruks- och fiskerådet den 23-24 juni och den 15 juli 2008. Det franska ordförandeskapet har som målsättning att rådet ska fatta beslut om förslaget före slutet av november 2008.

Förslag till svensk ståndpunkt

Övergripande svenska prioriteringar inför hälsokontrollen omfattar full frikoppling av alla direktstöd, förenkling av gårdsstödsystemet, avveckling av alla kvarvarande prisstöd och produktionsbegränsningar, ett ökat relativt fokus på landsbygdsutveckling samt en minskning av de totala utgifterna för jordbrukspolitiken. Riskhanteringssystem bör hållas utanför den gemensamma jordbrukspolitiken.

Den allmänna och långsiktiga målsättningen är en avreglerad och marknadsorienterad jordbrukssektor samt kraftiga minskningar av utgifterna för jordbrukspolitiken, inklusive en utfasning av nuvarande direktstöd. Beslut inom ramen för "hälsokontrollen" bör jämna vägen för ytterligare jordbruksreformer och sänkta utgifter i samband med den bredare budgetöversynen. Hälsokontrollen får inte lägga hinder i vägen för en sådan utveckling.

Kommissionens förslag innebär i sin helhet att GJP utvecklas i en riktning som ligger i linje med övergripande svenska prioriteringar. Sverige kan därför inta en i grunden positiv inställning till förslaget. Det är viktigt att Sverige kan delta aktivt i förhandlingarna och ta ställning till de olika kompromissalternativ som fortlöpande kommer att presenteras. Sveriges övergripande prioriteringar är vägledande vid utvärderingen av dessa kompromisser.

EU-nämnden

Frågan har tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden inför jordbruks- och fiskeråden i november 2007 samt i januari, februari, mars, maj, juni och juli 2008.

6. (ev.) Cyperns statsstöd på grund av följderna av torkan

- Politisk överenskommelse

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 88.2 tredje stycket i EG-fördraget. Beslut fattas enhälligt av rådet.

Bakgrund

Cypern vill att rådet fattar beslut om att godkänna statligt stöd till lantbrukare pga. torka enligt artikel 88.2 tredje stycket i EG-fördraget.

För att artikel 88.2 tredje stycket i EG-fördraget ska vara tillämplig krävs att beslutet är motiverat pga. exceptionella omständigheter.

Exceptionella omständigheter är någonting extraordinärt, som inte är förutsebart och som inte är permanent och som inte kan åtgärdas genom existerande bestämmelser. Beslutet fattas enhälligt av rådet.

Det finns dock även andra möjligheter till att kunna lämna statligt stöd pga. torka.

De andra möjligheterna till statsstöd pga. torka:

1) Kommissionen kan godkänna statligt stöd till lantbrukare pga. torka enligt statsstödsriktlinjerna (med stöd av artikel 87.3 c i EG-fördraget) om vissa villkor är uppfyllda. Villkor för stödet:

Minst 30 % av den genomsnittliga årsproduktionen för en jordbrukare ha förstörts av de ogynnsamma väderförhållandena; endast till primärproducenter och de måste själva stå för en viss del av skadorna;

meteorologisk information måste lämnas till kommissionen (kan lämnas i efterhand) och underlag som visar att skördebortfallet är minst 30 %.

2) I förordning (EG) nr 1857/2006 finns undantag från anmälningsskravet för stöd till små och medelstora företag som innehåller bestämmelser om ersättning för skador som orsakas av torka. Om stödet uppfyller kraven i den förordningen räcker det att skicka en sammanfattning av stödordningen till kommissionen tio dagar innan stödordningen träder i kraft. Villkor för stödet:

Stödet ska beräknas mot bakgrund av förlusterna för det enskilda företaget; stödet ska vara "överblickbart" vilket innebär att man på förhand exakt ska kunna beräkna hur stort stödet är brutto i procent av de stödberättigande kostnaderna utan att göra en riskbedömning; MS måste föra detaljerade register över stödordningar som undantagits enligt förordningen; stödordningen måste publiceras på Internet.

3) Stöd kan lämnas i form av försumbart stöd (de minimis), dvs. stöd som uppgår till så små belopp att förutsättningarna för att det kan vara fråga om statsstöd inte är uppfyllda. För jordbrukssektorn kan stöd upp till 7 500 euro under en treårsperiod betalas ut under förutsättning att ett nationellt tak inte överskrids (för Cypern 4 327 500 euro). Medlemsstaten ska föra register över hur mycket stöd varje mottagare får och se till att beloppen inte överskrids.

4) Statligt stöd kan lämnas utan godkännande av kommissionen till skador som orsakas av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser enligt artikel 87.2 b i EG-fördraget. Torka anses dock normalt sett inte uppfylla de kriterierna.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige har i allmänhet en negativ syn på att rådet utnyttjas för att godkänna vad som egentligen borde prövas av kommissionen.

Sverige stödjer därför inte Cyperns begäran utan anser att rådet bör uppmana Cypern att dra tillbaka sin begäran och låta kommissionen handlägga ärendet. Frågan om huruvida Sverige vid en eventuell omröstning bör lägga ned sin röst eller rösta nej måste dock bedömas mot bakgrund av hur övriga medlemsstater kommer att agera.

EU-nämnden

Frågan har inte varit föremål för samråd i EU-nämnden tidigare. En annan fråga om statsstöd var dock föremål för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet i november 2007.

7. Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 423/2004 när det gäller återhämtning av torskbestånd och om ändring av förordning (EEG) nr 2847/93

- Riktlinjedebatt

Dokumentbeteckning
7676/08 PECHE 63

Rättslig grund

Artikel 37 i EG-fördraget och rådets förordning (EG) nr 423/2004 om åtgärder för återhämtning av torskbestånd, särskilt artikel 6.4. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet.

Bakgrund

Torskåterhämtningsplanen för Nordsjön från 2004 hade som målsättning att säkra en återhämtning av torskbestånden till säkra nivåer enligt biologisk rådgivning inom fem till tio år. STECF (kommissionens vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommitté) har dock konstaterat att resultatet från minskningar av TAC:er, tekniska åtgärder och kompletterande fiskeansträngningsförvaltning har varit långt ifrån tillräckligt för att minska fiskedödligheten till nivåer som tillåter en återhämtning av torskbestånden inom angivna tidsramar. Den långsamma återhämtningen har gjort det nödvändigt att se över villkoren i nuvarande återhämtningsplanen och kommissionen har i samråd med intressenter identifierat ett antal förslag till åtgärder för att effektivisera nuvarande återhämtningsplan.

Kommissionen presenterade sitt förslag till ändring av nuvarande återhämtningsplan för torsk den 2 april 2008. Ett första åsiktsutbyte ägde rum vid jordbruks- och fiskerådet den 14 april. Sedan dess har förslaget ytterligare granskats i rådsarbetsgruppen för intern och extern fiskeripolitik i syfte att förbereda för en riktlinjedebatt i rådet. Det franska ordförandeskapet har aviserat att det kommer att ta fram ett antal frågeställningar till rådet i syfte att ge politiska riktlinjer för de fortsatta diskussionerna i rådsarbetsgruppen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige är i huvudsak positiv till kommissionens förslag och kommer att beakta ordförandeskapets frågor i syfte att inte urvattna förslaget.

EU-nämnden

Frågan var föremål för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 14 april 2008. Frågan har också varit föremål för överläggning med Miljö- och jordbruksutskottet den 17 juni 2008.

8. Protokoll om fiske mellan Europeiska gemenskapen och Islamiska republiken Mauretanien

- Information från kommissionen

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 37, 300.2 och 300.3 i EG fördraget. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet.
Rådets förordning (EG) Nr 704/2008, artikel 2(4) samt 10 dvs. protokollet till fiskepartnerskapsavtalet med Mauretanien
Artikel 96(2)(b) i Cotonouavtalet

Bakgrund

Den 13 mars undertecknade gemenskapen och Mauretanien genom skriftväxling ett nytt fiskeprotokoll som ska gälla från den 1 augusti 2008 till den 31 juli 2012. Protokollet ersätter nuvarande protokoll som löpte ut den 31 juli i år.

Mot bakgrund av militärkuppen i Mauretanien i början av augusti i år har kommissionen föreslagit inledandet av en så kallad artikel 96-dialog med Mauretanien enligt Cotonou-avtalet. Detta för att kunna vidta åtgärder såsom frysning av EG-biståndet om konsultationerna inte når framgång och om övergång till civilt styre inte omgående återinförs.

Vidare skulle den första årsbetalningen för fiskeprotokollet på 86 miljoner euro ha varit Mauretanien tillhanda den 31 augusti 2008. På grund av militärkuppen beslutade dock kommissionen den 29 augusti 2008 att man skulle avvakta med att utföra betalningen för att undersöka avtalets legitimitet.

Den förra statskuppen i Mauretanien 2005 innebar ett tillfälligt stopp i samarbetet med gemenskapen under tiden som artikel 96-dialogen enligt Cotonou-avtalet pågick. Denna dialog ledde till ett antal åtgärder för att etablera demokrati i landet utan att innebära ett stopp i samarbetet mellan gemenskapen och Mauretanien. Denna gång var frågan om betalningen för fiskeprotokollet inte aktuell eftersom betalningen redan ägt rum.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stöder kommissionens förslag till inledande av artikel 96-dialog med Mauretanien samt att man avvaktar med att utföra betalningen för fiskeprotokollet i syfte att undersöka avtalets legitimitet.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden.

9. Övriga frågor

a) (ev.) Förhandlingarna i WTO - Doharundan

- *Lägesrapport*

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 133 i EG-fördraget. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet. Dock gäller enighet vad gäller tjänsteförhandlingarna (delad kompetens mellan EU och medlemsstaterna) och därmed också för WTO-förhandlingarna som helhet.

Bakgrund

WTO-förhandlingarna har nu pågått i mer än sju år. Förhandlingarna har karakteriserats av ett antal sammanbrott och missade deadlines. Förhandlingarna suspenderades helt sommaren 2006 p.g.a. bristen på framsteg. De kunde dock återupptas i november 2006 och sedan dess har fyra konkreta utkast till avtalstext på jordbruksområdet presenterats, det senaste kom den 10 juli 2008.

Det nio dagar långa mini-ministermötet i Genève den 21-29 juli slutade ånyo i sammanbrott. Kompromissviljan tycktes stor hos WTO-medlemmarna, men stötestenen blev den s.k. särskilda skyddsmekanismen för u-länder (SSM) där USA och Indien inte kunde komma överens. SSM ger u-länder rätt att höja sitt tullskydd när importen ökar kraftigt. Tack vare de jordbruksreformer som EU vidtagit under senare år hade EU en relativt komfortabel förhandlingssitt under mötet. Trots misslyckandet fanns enighet om att man måste försöka rädda det som ligger på bordet. Informella diskussioner äger rum i Genève mellan huvudaktörerna, bl.a. kommissionen, USA, Indien och Brasilien för att sondera möjligheterna att föra förhandlingarna framåt. Det är fortsatt osäkert hur valet i USA den 4 november och valet i Indien nästa vår påverkar parternas möjlighet att komma överens.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stödjer kommissionens ansträngningar att nå konkreta framsteg för att föra förhandlingarna mot ett avslut så snart som möjligt. Sverige avser fortsatt framhålla vikten av att Norge, där Sverige har stora exportintressen, också bidrar med marknadsöppningar.

EU-nämnden

Frågan var senast uppe för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 15 juli 2008.

b) Förslag om fördelning av insatserna när det gäller kampen mot klimatförändring på EU-nivå – Följder för jordbruket och livsmedelsindustrin

- Begäran från den irländska delegationen

Bakgrund

Irland har begärt att effekterna av EU:s föreslagna energi- och klimatpaket på det europeiska jordbruket ska diskuteras som en övrig punkt vid jordbruks- och fiskerådet den 29-30 september 2008.

I det energi- och klimatpaket som kommissionen presenterade i januari 2008 och som nu diskuteras i rådet föreslås hur de av Europeiska Rådet tidigare (2007) fastslagna målsättningarna om att bland annat minska utsläppen av växthusgaser på EU-nivå med 20% till år 2020. Irland står bakom EU:s mål, men är bekymrade över paketets konsekvenser för det irländska jordbruket. Irland anser att möjligheterna att minska utsläppen från det irländska jordbruket är begränsade, särskilt mot bakgrund av utmaningen att öka livsmedelsproduktionen och livsmedelsförsörjningen i ljuset av nuvarande och framtida efterfrågan och priserna på livsmedel. Istället för att möta en ökad global efterfrågan på mjölkprodukter riskerar åtgärderna leda till en minskad animaliesektor på Irland samtidigt som transporterna kommer att öka då produktionen kan ske i andra delar av världen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att det föreslagna energi- och klimatpaketets inriktning är i linje med regeringens politik som syftar till att fortsatt minska vår klimatpåverkan och öka andelen förnybar energi genom att förena företagande och miljöhänsyn. För att nå uppsatta målsättningar kommer det att krävas att alla sektorer bidrar, inklusive jordbrukssektorn

Kommissionens förslag ger flexibilitet när det gäller hur medlemsstaterna ska nå sina utsläppsmål. Sverige ställer sig bakom att flexibiliteten i vissa av paketets delar ökar. Sverige stödjer t.ex. en generellt ökad möjlighet för medlemsstaterna att använda s.k. CDM-krediter (utsläppsminskningar som genererats i tredjeland utanför EU).

Vidare har Sverige föreslagit, med generellt stöd från rådet, att medlemsstater bör få överföra utsläppsutrymme till annan medlemsstat. Denna flexibilitet bör underlätta något för Irlands jordbrukssektor.

De specifika förslagen som Irland har presenterat behandlas lämpligast av miljörådet.

EU-nämnden

Frågan har inte varit föremål för samråd i EU-nämnden tidigare men energi- och klimatpaketet har tagits upp i EU-nämnden i samband med energi- respektive miljörådsmöten.